

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง สิ่งจูงใจจากการเปิดรับสื่อที่มีผลต่อการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การเปิดรับสื่อในชีวิตประจำวันของนักเรียนมัธยมศึกษา 2) สิ่งจูงใจในสื่อที่มีผลต่อการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา 3) สิ่งจูงใจนอกสื่อที่มีผลต่อการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา 5) ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งจูงใจในสื่อกับการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา 6) ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งจูงใจนอกสื่อกับการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งในบทนี้ผู้วิจัยขอนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยเลือกประชากรแบบเจาะจง เนื่องจาก อ.ปากเกร็ด มีพื้นที่เป็นปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร มีลักษณะกึ่งเมืองกึ่งชนบท วัฒนธรรมในเขตอำเภอปากเกร็ดจึงมีวิถีชีวิตอยู่ท่ามกลางวัฒนธรรมที่ติดงอมกับวัฒนธรรมของสื่อที่หลากหลาย จากสถิติของกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 ใน พ.ศ. 2549 มีโรงเรียนที่เปิดสอนตามระดับการศึกษาดังแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 จำนวนทั้งสิ้น 5 โรงเรียนและมีนักเรียนจำนวน 13,640 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างเพื่อการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก ได้ 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนปากเกร็ด โรงเรียนสวนกุหลาบ

วิทยาลัย นนทบุรี และโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี และเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกนักเรียนที่มีความมั่นใจ และกล้าแสดงออก เป็นตัวแทนนักเรียน จากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 ชั้นละ 2 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย 1 คน และนักเรียนหญิง 1 คน จาก 3 โรงเรียนๆละ 12 คน รวมทั้งสิ้น 36 คน จากนั้น จึงแบ่งนักเรียนทั้งหมดออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 3 กลุ่มๆ ละ 6 คน รวม 18 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 4-6 จำนวน 3 กลุ่มๆละ 6 คน รวม 18 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถาม

ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน (คน)
1. ปากเกร็ด	3,125
2. สวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี	4,234
3. นวมินทราชินูทิศ หอวังนนทบุรี	3,186
รวมทั้งสิ้น	10,545

ที่มา: แบบรายงานจำนวนนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (June 10, 2006 http://doc.obec.go.th/dataonweb/report/indexsum_reg.php)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) จากจำนวนประชากรทั้งหมด 10,545 คน และใช้ตารางสำเร็จรูปของยามานะ ระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง 415 คน จากนั้นแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่มตามสัดส่วนจำนวนนักเรียนแต่ละโรงเรียนด้วยวิธีดังต่อไปนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดแต่ละโรงเรียน}}{\text{จำนวนประชากร}}$$

จากวิธีการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละโรงเรียนดังนี้

- 1) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี จำนวน 167 คน

- 2) โรงเรียนปากเกร็ด จำนวน 123 คน
- 3) โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี จำนวน 125 คน

ทั้งนี้ แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อสัมภาษณ์เฉพาะกลุ่ม (Focus group interview) และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสำรวจ (Survey research) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 2 ประเภทด้วยวิธีการดังนี้

1) การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามไปเรียนอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.กมลรัฐ อินทรทัศน์ รองศาสตราจารย์ปิยฉัตร ล้อมขวการ และอาจารย์ ดร.นลินี ณ นคร ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านได้ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมของการใช้ภาษาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

2) การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Pre-Test) กับนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 ชั้นละ 5 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน ทั้งนี้ แบ่งออกเป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในจำนวนสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ไปวิเคราะห์ความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .932 หรือร้อยละ 93.2 โดยถือเป็นค่าที่ยอมรับได้

2.1 แบบสัมภาษณ์เพื่อการสนทนากลุ่ม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ 1) ลักษณะทางชีวสังคม 2) การเปิดรับสื่อในชีวิตประจำวัน 3) สิ่งสนใจ และ 4) การแสดงออกพฤติกรรมทางเพศ โดยมีรายละเอียดประเด็นการสนทนาดังนี้

ตอนที่ 1 ประเด็นเกี่ยวกับลักษณะทางชีวสังคม ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา บุคคลที่พักอาศัยอยู่ด้วย จำนวนพี่น้อง หน้าที่รับผิดชอบงานบ้าน ลักษณะของสถานบ้านตึกในชุมชนที่อยู่อาศัย ระยะทางจากบ้านไปโรงเรียน การเดินทางไปโรงเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ จำนวน

เพื่อนสนิท ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน และ สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 ประเด็นเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อในชีวิตประจำวัน วัดจากความถี่ ช่วงเวลา และระยะเวลาในการเปิดรับสื่อ โดยแบ่งสื่อออกเป็น 4 ประเภท คือ

- 1) สื่อบุคคล ประกอบด้วย ดารานักร้อง เพื่อน ครู และสมาชิกในครอบครัว
- 2) สื่อมวลชน ประกอบด้วย หนังสือการ์ตูน นิตยสารวัยรุ่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิทยุ
- 3) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย วีดีโอ วีซีดี ดีวีดี เกมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์เคลื่อนที่
- 4) สื่อกิจกรรม ประกอบด้วย กีฬา ทัศนศึกษา เข้าค่ายเยาวชน เทศกาลวาเลนไทน์ เทศกาลสงกรานต์

ตอนที่ 3 ประเด็นเกี่ยวกับสิ่งจูงใจ โดยแบ่งสิ่งจูงใจออกเป็น 2 ประเภทคือ

- 1) สิ่งจูงใจในสื่อ ประกอบด้วย การแสดงความรักของดารา นักร้อง ท่าเต้นที่เข้ายวนในมิวสิกวิดีโอ ภาพและเสียงเซ็กซี่ในโฆษณา บทรักในละครและภาพยนตร์ ภาษาล่อแหลมในรายการวิทยุและคอลัมน์ในนิตยสาร ภาพเซ็กซี่บนจอโทรศัพท์เคลื่อนที่ แฟชั่นชุดว่ายน้ำ และการแต่งกายเซ็กซี่บนปกหนังสือ
- 2) สิ่งจูงใจนอกสื่อ ได้แก่ บรรยายากางานกีฬา ทัศนศึกษา เข้าค่ายเยาวชน เทศกาลวาเลนไทน์ เทศกาลสงกรานต์ และสถานที่นัดหมายเพื่อพักผ่อนในวันหยุด

ตอนที่ 4 ประเด็นเกี่ยวกับการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

- 1) การแสดงออกด้วยการเลียนแบบ
- 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของคู่รักวัยรุ่นและคู่รักดารา นักร้องในลักษณะต่อไปนี้ จับมือถือแขน ป้อนอาหาร โอบไหล่ กอดเอว นั่งตัก นอนหนุนตัก หอมแก้ม จูบ จูบขา และล้วง

2.2 แบบสอบถาม โครงสร้างคำถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ 1) ลักษณะทางชีวสังคม 2) การเปิดรับสื่อ 3) สิ่งจูงใจ 4) การแสดงออกพฤติกรรมทางเพศ และ 5) การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อและสิ่งจูงใจ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทางชีวสังคม

ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง ข้อ 1-15 ประกอบด้วย
คุณลักษณะส่วนบุคคล ครอบครัว และสภาพแวดล้อม การวิเคราะห์ใช้สถิติเชิงพรรณนา
(Descriptive Statistics) แสดงเป็นจำนวนและค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อในชีวิตประจำวัน ข้อ 16-18 โดยวัดจาก
ความถี่ ช่วงเวลา และระยะเวลาในการเปิดรับสื่อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อที่ 16 ความถี่ในการเปิดรับสื่อ ใช้แบบวัดทัศนคติของ ลิเคิร์ต (Likert) แบ่งเป็น 5
ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ความถี่การเปิดรับสื่อ	คะแนน
ทุกวัน	4
3-4 ครั้งต่อสัปดาห์	3
1-2 ครั้งต่อสัปดาห์	2
1-2 ครั้งต่อเดือน	1
ไม่ใช้เลย	0

การแปลผลคะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 – 5.00	มีการเปิดรับสื่อระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	มีการเปิดรับสื่อระดับมาก
2.50 – 3.49	มีการเปิดรับสื่อระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	มีการเปิดรับสื่อระดับน้อย
1.00 – 1.49	มีการเปิดรับสื่อระดับน้อยที่สุด

ข้อ 17 ช่วงเวลาการเปิดรับสื่อ แบ่งออกเป็น 6 ช่วงเวลา กำหนดค่าแต่ละช่วงเวลาไว้ดังนี้

ช่วงเวลาการเปิดรับสื่อ		ค่าที่กำหนด
เช้า	(04.01-08.00)	6
กลางวัน	(08.01-12.00)	5
บ่าย	(12.01-16.00)	4
เย็น	(16.01-20.00)	3
ค่ำ	(20.01-24.00)	2
ดึก	(00.01-04.00)	1
ไม่ใช้เลย		0

ข้อ 18 ระยะเวลาการเปิดรับสื่อในแต่ละวัน ใช้แบบวัดทัศนคติของ ลิเคอร์ท์ (Likert) แบ่งเป็น 5 ระดับมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระยะเวลาการเปิดรับสื่อ	คะแนน
ทั้งวัน	4
4-5 ชั่วโมง	3
2-3 ชั่วโมง	2
1 ชั่วโมง	1
ไม่ใช้เลย	0

การแปลผลคะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 – 5.00	มีการเปิดรับสื่อระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	มีการเปิดรับสื่อระดับมาก
2.50 – 3.49	มีการเปิดรับสื่อระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	มีการเปิดรับสื่อระดับน้อย
1.00 – 1.49	มีการเปิดรับสื่อระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ผลข้อ 16 และ ข้อ 18 ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) แสดงเป็น ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนข้อ 17 แสดงเป็นจำนวนและค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการเปิดรับสิ่งจูงใจ ข้อ 19, 20 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 19 ระดับการดึงดูดความสนใจสิ่งจูงใจในสื่อ และสิ่งจูงใจนอกสื่อ

ใช้แบบวัดทัศนคติของ ลิเคอร์ท (Likert) แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

การแปลผลคะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 – 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.50 – 4.49	เห็นด้วยมาก
2.50 – 3.49	เห็นด้วยปานกลาง
1.50 – 2.49	เห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.49	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ 20 สถานที่ที่จูงใจให้มีการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศ แบ่งออกเป็น 9 แห่ง

มีเกณฑ์การให้คะแนนคือ	เลือก	1	คะแนน
	ไม่เลือก	0	คะแนน

การวิเคราะห์ผลข้อ 19 ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) แสดงเป็นค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนข้อ 20 แสดงเป็นจำนวนและค่าร้อยละ

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศ ข้อ 21 ,22

ข้อ 21 การเลียนแบบ

ข้อ 22 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศ

ใช้แบบวัดทัศนคติของ ลิเคอร์ท์ (Likert) แบ่งเป็น 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

การแปลผลคะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 – 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.50 – 4.49	เห็นด้วยมาก
2.50 – 3.49	เห็นด้วยปานกลาง
1.50 – 2.49	เห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.49	เห็นด้วยน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ผลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) แสดงเป็นค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 5 คำถามปลายเปิด ข้อ 23-26 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการเปิดรับสื่อ สิ่งจูงใจ และการอบรมเลี้ยงดู

การวิเคราะห์ผลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) แสดงเป็นจำนวนและค่าร้อยละ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ศึกษาข้อมูลแบบทุติยภูมิจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับสื่อ สิ่งจูงใจ วิทยุชุมชน การเลียนแบบ และการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศ

3.2 ศึกษาข้อมูลแบบปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group interview) โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนปากเกร็ด (27 พฤศจิกายน 2549)

3.2.2 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนปากเกร็ด (28 พฤศจิกายน 2549)

3.2.3 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี
(30 พฤศจิกายน 2549)

3.2.4 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี
(30 พฤศจิกายน 2549)

3.2.5 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี
(5 กุมภาพันธ์ 2550)

3.2.6 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี
(6 กุมภาพันธ์ 2550)

3.3 ศึกษาข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในช่วงระหว่างวันที่ 25 พฤษภาคม 2550 – 5 มิถุนายน 2550

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แล้วพรรณนาแจกแจงตามวัตถุประสงค์ทางการวิจัยและสรุปประเด็น

4.2 ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) แล้วทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

4.3 การทดสอบสมมติฐาน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)